

אסרו חכמים סתם יינם של עכו"ם וכן מגע עכו"ם ביין שלנו משום שתי גזירות, א. משום חשש מנסך ממש יין לע"ז. ב. משום גזירות חתנות.

וכ"ז לאסור היין בשתי' אבל לאסור בהנאה חלקו המחבר והרמ"א (סימן קכג סעיף א') דהמחבר אסר אפילו בהנאה, והרמ"א חולק וסובר כיון דבזמנינו אפילו מנסך ממש אינם בקיעים בעבודת גלילים וממילא אין להם דין אלא כתינוק שעבד ומשום כך אין סברא לאסור בהנאה. אבל בשתי' האיסור במקומה מונח ובוודאי אסור אם נגע עכו"ם בהיין. ויש לעיי' מה הסיבה דעל ידי נגיעה יאסר היין, איזה עבודה יש בנגיעה. מבואר בהפוסקים כיון בשעת שנוגע היין מתנדנדת היין אסור משום שכשור, ובאופן שנגע בהיין בלי שכשור אלא נדנוד קצת פסק המחבר (סימן קכ"ד סעיף י"ח) דמותר בהנאה.

ואם העכו"ם נגע בהכלי מבחוץ ולא נגע בהיין מסיק הרמ"א (שם סעיף י"ח) שאינו אסור וכמבואר בהש"ך שם כיון דלא שוכשך היין ליכא שום סברא לאסרו, ואופן השכשור דאסרו חכמים היינו דווקא באופן שהגביה הכלי ושוכשך היין, אבל אם שכשור הכלי בלי הגבהה חלקו המחבר והרמ"א (סימן קכ"ד סעי' י"ז) לפי המחבר אסור אפילו בהנאה והרמ"א מתיר במקום פסידא.

המחבר (סימן קכ"ד סעי' כ"ה) מביא נוד שיש בו יין אפילו העכו"ם משכשך היין אינו אסור משום שאין דרך ניסוך בכך, ומסביר הש"ך דהיתר המחבר היא משום דמיירי בנוד סתום וממילא אפילו הגבי' הנוד ושכשור היין אינו אסור משוך אין דרך ניסוך בכך.

ולפי זה מבורר דאם הכלי סתום אפילו בלי חתימה אין שום איסור אפילו הגבי' ושכשור הנוד.

הטו"ז (סימן קכ"ה ס"ק י"ג) מחדש דיש אופן היתר אם העכו"ם מעביר חבית ממקום למקום אפילו הכלי פתוח ומשכשך היין כיון דנושא דרך הילכו אין לאסור היין אבל הש"ך אינו מסכים וחולק דאינו מותר אלא בסתום וכנ"ל.

ידוע לכל כלפי כמה דברים השייך לאסור ע"י עכו"ם דיש היתר הנקרא נכנס ויוצא, המחבר (סימן קכ"ח סעי' ד') מביא גם כן דמהני ההיתר דנתפס עליו כגנב ומהני אם חש חבית יין והעכו"ם מירתת מה ישראל ליגע בהחבית, והרמ"א מוסיף על היתר זה גם כשאינו נתפס עליו כגנב אינו חשוד על שכשור כיון דבזמנינו אין חשש של עיקר יין נסך וכנ"ל, אבל מסיק חוץ אם יש לחשוש שהעכו"ם יגע בהיין להנאתו לשתות או שאר הנאה באופן זה אינו מותר אלא אם נתפס עליו כגנב אפילו בזמנינו.

ויש עוד חשש אם העכו"ם מתיחד עם יין אפילו הוא סתום בלי חתימה דחיישינן שמא החליף היין בשלו ואסור משום סתם יינם ואינו חשוד ע"ז אלא אם יש סברא להחליף דהיינו יינו שלו יותר בזול וכדו'.

ולפי הנ"ל נברר קצת המציאות מה שנוגע, אם יש לו בבית משרתת עכו"ם שאינו רגילה כמו בן בית ואין לה רשות לקחת מאכלים ומשקאות בלי רשות, אם מונח יין פתוח על השולחן ויש היתר של נכנס ויוצא יש חשש שוכשך שהוא אינו מירתת לטלטל היין שיכולה לאמור שצריכה לסדר השלחן, לכאורה יש לאסור היין להרמ"א דווקא בשתי'. אבל אם מונח בארגז ואין לה רשות לטלטל שמה אין לאסור היין, אבל אם צריכה לסדר שמה המקום והסיבה שהוא מטלטלת היין הוא משום סידור המקום, לפי הטו"ז אין לאסור אבל הש"ך חולק על סברא זו ואוסר.

ואם הכלי סתום אפילו אינו חתום אם שתי חתימות אם סברת ההיתר של יוצא ונכנס אין לנו לחוש לאסור שאפילו יגביה היין ושכשך אינו אוסר היין כיון שהוא סתום ואין לנו לחוש שיפתח היין ולחשוד מאיזה נגיעה שהוא מירתת וגם אין לחשוד על חליפין אם יינו ומותר.

אבל באופן שיש משרתת עכו"ם כמו בן בית ורגילה בבית לקחת מעצמה לאכול ולשתות, אפילו היין סתום אינו מהני נכנס ויוצא, דהא אינו מירתת ושפיר חיישינן שמה נגע בהיין לשתות קצת ושכשור, ע"ז וודאי צרכים לחתום היין בשתי חתימות.

כ"ז הוא מה שנוגע להלכה. אבל מה שנוגע לחשוד לענין לעשות קידוש ושאר מצוות על יין שיש בה ראיית עכו"ם כמובא מהשל"ה הקדוש, והקפידו ע"ז בכל הדורות, יש לעיין האם זה מועיל. [ועיי' בהתשובה שקיבלתי מהרה"ג רבי יוחנן וואזנער שליט"א].